

ljudstva, v prijaznem Sv. Petru, se misli postaviti Katoliški dom, kjer se bode vrgajala mladina v smislu krščanskih načel. Romarji svetogorski, ki ljubite Sveto goro, ki živujete vse, čas in denar ter prihajate leto za letom na Sveto goro ter s solzo v očeh odhajate od milostipolnega kraja, kjer ste preživeli blažene ure, ali bode imeli zaprt srce, ko prihaja pred Vas z milo prošnjo dobro šentpetersko ljudstvo, ki vzdržuje to slovečo božjo pot? Gotovo da ne! Pomagali mu bode sedaj, ko zbira prispevke za svoj Katoliški dom. Najlepi spomin na svetogorsko Mater božjo bode imeli gotovo, ako kupite srečke Katoliškega prosv. društva v Sv. Petru pod Sv. gorami, ki ena stane samo 5 dinarjev. V srečnem slučaju lahko s to srečko zadenete glavni dobiček: celo pohištvo iz trdega lesa, fino politirano in sicer: 2 postelji, 2 nočne omarice, 1 omara, 1 umivalnik z zrcalom, 1 miza, 4 stoli in 1 podobca. Lahko pa tudi zadenete nov šivalni stroj Singer, ali lepo zofo s stoli, 200 litrov bizeljskega vina, prasiča, trsno škropilnico, vrečo 20 kg fine kave, belo platno ali bicikli, ali krasen daljnogled. Saj dobiček so res vsi krasni in jih je 250 v skupni vrednosti 50.000 dinarjev. Romarji svetogorski! Pokazite, da z svetogorsko Gospo ljubite tudi župnijo, ki vzdržuje to božjo pot ter pišite še danes po čim več srečk na Loterijski odbor Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami ter priložite tolikokrat po 5 dinarjev, kolikor srečk si želite. Svetogorska Mati Vas bode imela zapisane.

Tedenske novice.

Zbor delegatov SLS za mariborsko volilno okrožje se je vršil zadnjo nedeljo predpoldne v dvorani Zdravne gospodarske banke v Mariboru. Zborovanja se je udeležilo nad 600 delegatov iz vseh krajev: Slov. Stajerske, Koroške in Prekmurja. Zbor je otvoril mariborski g. župan Leskovar, ki je pozdravil voditelja dr. Korošca, navzoče poslance in vse zborovalce. O političnem položaju je poročal dr. Korošec, katerega govor je bil sprejet z burnim navdušenjem in triskratnim živijo. Nadalje je govoril o davčni politiki poslanec Pušenjak, o carinski politiki poslanec Ivan Vesenj, o razmerju države do cerkve in šole poslanec dr. Hohnjec, o razvoju notranje organizacije SLS pa strankin tajnik Marko Krajnc. Po poročilu gg. predavateljev se je vršila volitev delegatov za posamezne okraje in ob 1. uri popoldne je bilo to veličastno zborovanje zaključeno.

Dr. Korošecv shod pri Sv. Marijeti niže Ptuj. 27. t. m. vrši pri nas po rani sv. maši (okoli pol osmih) shod Slov. ljudske stranke. Na shodu govori načelnik SLS, minister n. r. in narodni poslanec g. dr. Anton Korošec in g. poslanec Ivan Vesenj. Somslišeniki SLS iz sosednih župnij vabljeno!

Ali zopet kuluk? Vsi cestni odbori in okrajni zastopi so dobili sledečo okrožnico: Z brzojavnim odlokom z dne 26. 8. 1925, br. 14741, je Ministrstvo javnih del ukazalo, da se takoj začne popravljati samoupravne ceste z uporabo ljudskega dela (kuluka), v kolikor se to že ne godi, ker je zdaj za to najugodnejši čas. Gradbena direkcija je o tem ukazoval ob enem obvestila velika župana v Ljubljani in v Mariboru s prošnjo, da naročita občinskimi oblastvom, da sestavijo seznam zavezancev, kakor to določata čl. 2 in 3 Pravilnika o uporabi ljudskega dela za popravilo javnih cest (Uredba št. 188, Uradni list št. 57 iz leta 1924). Oba velika župana sta se naprosila, da smatrata sestavo seznamov zavezancev za neodložljivo, ker želi gradbena direkcija že to jesen imeti priliko za uporabo ljudskega dela. To so glavne točke iz te okrožnice, vendar pa lahko vidimo naš kmet, delavec in obrtnik, ki mora plačevati davke, kaj to pomeni.

Iz županskih krogov. Sreško poglavarstvo je naročilo zopet delo za župane. Izdelati se morajo posebna uverjenja za vojničke isprave vsem vojnim obveznikom, ki istih še nimajo. In to bi na zahtevo komande vojnega okroga moralo biti izgotovljeno do 20. oktobra t. l. Da je to sploh nemogoče v tako kratkem času storiti, je pač jasno vsakomur, ker v tem jesenskem delu ljudje nimajo časa ne po noči in ne po dnevu, in pri tem mora tudi ubogi župan svoje delo na polju in v vinogradu in sadnosniku opraviti. Zato pozivamo vse župane, naj zaprosijo pri sreškem poglavarju za podaljšanje tega roka do novega leta.

MARIBORSKA POROTA.

V zadnji številki našega lista smo poročali o prvih dveh razsodbah letošnjega jesenskega porotnega zasedanja. Danes prinašamo še ostale slučaje:

Dne 17. t. m. se je zagovarjal pek Stefan Steinauer iz Ljutomer. Njegov slučaj je pokazal bedo in nadloge, ki morijo in tlačijo naše male obrtnike. Stefan Steinauer je odprl svojo pekarijo leta 1921 in sicer s pomočjo svojega bratranca, ki mu je dal na razpolago denarna sredstva. Skrajna je obrt dobro prosperovala, pozneje pa so prišli slabi časi in Steinauer je zabredel v velike dolgove, ki so visoko presežali njegovo premoženje. Vendar se ni udal, še nadalje je izvrševal svojo obrt ter kupoval moko pri različnih mlinih, ne da bi jo plačal. Oškodoval je na ta način svoje dobavitelje za 28.000 dinarjev. Ker je videl, da se ne bo mogel nikoli izkupati iz dolgov, je skušal pobegniti na Madžarsko, toda bil je aretiran in zaprt. Porotno sodišče ga je oprostilo.

Vnovič se je zagovarjal pred poroto Stefan Hozjan iz Velikih Poljan v Prekmurju, ki je že sial pred par meseci pred porotniki, toda razprava je bila takrat preložena. Obtožen je, da je ustrelil v noči od 11. na 12. marca 1924 v Trnju 38letnega posestniškega sina Stefana Hozjana. Obtoženec je hotel pri Hozjanu v družbi dveh tovarišev krasti kure. Pri tem so jih domači zalotili in sin Stefan je tatove zasedoval. V strahu, da jih ne dobiti, je obtoženec ustrelil ter zadel zasedovalca v nogo; prestrelil mu je glavno žilo in Hozjan je vsled izgube krvi umrl. Pred poroto se je za-

govarjal, da ni imel namena, svojo žrtev ubiti, vendar je bil obsojen na pet let ječe.

Dne 18. t. m. je porota obravnavala slučaj grde maščevalnosti, izviraajoče iz medsebojnega pravdanja. Rodbini Mihaela Emeršiča in Janeza Cafute v Velikem Ošču sta živeli že dolgo v medsebojnem sovraštvu. Pravda je sledila pravdi in posledica so bili velikanski pravdni stroški. Dne 19. junija t. l. se je vračal Emeršič iz Ptuj, kjer je plačal znatno svoto svojemu odvjetniku. To ga je spravilo v silno slabo voljo in na potu domov ga je srečanje s sovražnim sosedom Cafuto še bolj razjezilo. Prišel je domov, vzletel iz omare lovsko puško ter šel do hiše Janeza Cafute, kjer so sedeli pri večerji. Pomeril je skozi okno ter ustrelil Cafuto v glavo. Strel je bil smeten in Cafuta je takoj izdihnil. Emeršič je orožnikom priznal, da je z namenom ustrelil svojega soseda, pred sodiščem pa se je zagovarjal z nepremišljeno, slepo jezo. Obsojen je bil na 3 leta ječe.

Radi detomora se je zagovarjala 31letna Neža Bratuš iz Paradiža. S čevljarjem Mihaelom Kokoljem je imela ljubavno razmerje in dne 12. junija t. l. je porodila nezakonsko dete, ki je imelo pohabljeno levo roko. Ker baje ljubimec ni hotel priznati očetovstva, ni otroka namenoma hranila, da je umrl vsled splošne oslabelosti. Obsojena je bila na pet mesecev strogega zapora.

Dne 19. t. m. je prišel na vrsto 57letni tesar in mlinar Jurij Polanec iz Spodnjih Gorč, ki je obtožen, da je hotel sežgati škedenj svojega gospodarja Valentina Smrečnika. Ker je pri mletju bolj gledal na svoj žep, kakor pa na zadovoljstvo ljudi, ki so prinesli žito v mlin, ga je gospodar mlina poklical na odgovornost. To in nek spr, katerega je imel radi posojila že prej z gospodarjem, je Polanca razjezilo, da je podtaknil v gospodarjevem škedenju ogenj, ki pa je k sreči kmalu sam ugasnil. Polanca so zalotili in zaprli. Dobil je 1 leto ječe.

Isti dan se je zagovarjala morilka svojega moža Elizabeta Ribič iz Zgornje Voličine. S svojim možem Francem ni živela v miru. Mož je bil pijanec ter je ženo večkrat pretepel. Dne 23. julija t. l. sta se vračala iz vinograda domov. Kakih 90 korakov pred hišo je mož zaostal ter pijan zaspal. Zvečer se je žena vrnila z motiko nazaj k možu ter mu zadala več smrtnih udarcev po glavi. Z razbito glavo je obležal mrtev. Morilka je šla nato mimo spat, drugo jutro so pa že orožniki odkrili njen zločin. Obsojena je bila na 6 let ječe.

Dne 21. t. m. je imela porota opravka s samimi tatovi in vlomilci. Dopoldan sta se zagovarjala 35letni Stefan Horvat in 29letni Stefan Vogrinc iz Prekmurja. Dne 17. junija t. l. sta okradla iz Amerike došlo posestnico Katarino Legen iz Gančanov v Prekmurju. Odnela sta ji 11 tisoč 500 dinarjev in mnogo obleke. Stefan Horvat je bil od porote oproščen, Stefan Vogrinc pa obsojen na 3 leta ječe.

Kot drugi je prišel na vrsto Albin Abrovšek, pristojen v Mislinje pri Slovenjgradcu. V noči od 9. na 10. aprila 1921 je v družbi dveh tovarišev vlomil v trgovino Karla Vorše v Mariboru v Gosposki ulici. Po vlomju je pobegnil v Avstrijo, dočim sta njegova dva tovariša že prejela za služeno plačilo. Letos ga je Avstrija izročila našim oblastem in pred poroto je dobil 18 mesecev ječe.

Smrtna kosa. V Mariboru je umrla v ponedeljek, dne 21. t. m., po dolgotrajni in mučni bolezni Herma Bobek, hčerka vladnega pristava v pokoju g. Mihaela Bobek, dijakinja III. letnika drž. ženskega učiteljskega v Mariboru v nežni starosti 19 let. Pokojna je bila vzor kot otrok in zelo marljiva dijakinja. Bodil ji lahka domača zemlja in prizadeti družini pa naše iskreno sožalje!

Požar pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. V nedeljo, dne 20. t. m. zjutraj kmalu po polnoči je izbruhnil v Župečji vasi ogenj v gospodarskem poslopju kneta Krošla, ki se je vsled močnega vetra tako naglo širil, da je bilo, še predno so domači šentlovenski gasilci mogli priti na lice mesta, že petero hiš z vsemi objekti v plamenih; samo stanovanjske dele, ki so bili z opeko kriti, se je razen ene hiše dalo rešiti. Pogoreli so razen Krošla še kmetje Kozoderc, Črnko in Dolenc ter zidar Sardinšek. Živino in vozove so večinoma rešili, a dosežaj spravljeno pridelki so izgubljeni. Zavarovalnica seveda od daleč ne krije škode. Poleg domačih gasilcev so kmalu prihitali tudi oni iz Cirkovec in Škol in s požrtvovalnim delom pomagali, da se požar ni še dalje širil. Domneva se, da je zanetila zlobna roka, ker je že prejšnjo noč zgorela kopicca slame pri Krošlu, a so takrat ljudje to pravočasno opazili.

Novice od Sv. Martina pri Vurbergu. V nedeljo, dne 20. t. m., nas je obiskal poslanec g. Franjo Zebot ter nam prav po domače razložil sedanji politični položaj, Radičevo netaktnost in slovenski privesek republikancev. Shoda se je udeležilo mnogo domačinov in sosedov, kateri so odobrili enoglasno poslančeva izvajanja in delo Slovenske ljudske stranke. Kaj pa gospodje demokratje, skličite vendar tudi Vi en shod ter povabite poslanca g. dr. Pivka, katerega ste tako hvalili pred volitvami, da nam pojasni svoje zasluge za večje davke in drugo. Gospod Kostanjšek, pravili ste, kaj vse bo naredil narodni blok, prosimo Vas, razložite nam, da se nam bodo glave še bolj razsvetile in ne bo treba pisati po »Domovinu«, katere ne čita skoro nikdo pri nas. Vi Martinčarji pa lahko vidite, katera stranka je prava in kdo pride k nam ne samo pred volitvami, ampak tudi drugače ter razloži svoje delo v parlamentu za naše koristi. Dobili smo novega šolskega voditelja g. Lazarja, o katerem pravijo ljudje, da je član JDS. Bo vsaj nekaj politične zabave Naši Orli so priredili tudi lepo igro »Andaluma«, katera nam je prav ugajala. Želimo še več sličnega!

Blagoslovitev nove altarne plošče. Dne 29. t. m. bode g. vladika dr. Andrej Karlin pri Sv. Barbari v Halozah posvetil novo ploščo velikega altarja, blagoslovil novi tabernakelj ter prenovljeni altarni nastavek.

Srečke efektne loterije dij. podpornega društva v Ljubljani se do konca tega meseca prodajajo po vsezi Spodnje Stajerskem. Prosimo tem potom ponovno vsi č. duhovščino, da nam kolikor mogoče gre na roko pri tem delu. V mnogih krajih nimamo daleč na okrog nobenega dijaka, ki bi lahko prodajal te srečke. Navezani smo torej na vašo pomoč in upamo, da nam boste pripomogli z vašo besedo. V mnogih krajih nas gleda ljudstvo nezaupno, ker je nepoučeno. Zato bi bila v teh krajih župnikova beseda prav na mestu.

Požar v Zdolah pri Kozjem. V torek, dne 15. t. m., pred 9. uro zvečer, je izbruhnil pri posestniku Alojziju Klakočar na Zdolah požar, kateri je uničil: gospodarsko poslopje, kozolec in klet. Zgorelo je vse žito, orodje ter še ena ovca. Rešili so samo živino. Najhujeje je bilo to, ker so domači že spali in so sosedje prej opazili požar. Kozjanska požarna bramba, katera je prispela na lice mesta, požara ni mogla preprečiti. Kako je nastal požar, ni mogoče ugotoviti, sumijo pa, da je bil ogenj podtaknjen in so se v to svrhu vršile že aretacije.

Ali znate brati? Opetovano smo naše p. n. cenj. bralce opozarjali da morajo pri vsakem vprašanju na upravništvo tudi priložiti poštino za odgovor (dopisnico, znakom, denar), ker brez te priloge ne dobijo odgovora. Namesto da bi se občinstvo tega načela držalo, pa dobimo vedno več dopisov, ki jih moramo brez odgovora pogrnati v koš, ker ni priložena poština za odgovor — v škodo vprašalca, pa tudi oglaševalca. Brez poštnine za odgovor se nobenemu ne odgovori! — Se nekaj! Ako vprašate za kakšen naslov, drugega Vam upravništvo vobče ne more povedati, blagovolite pripisati številko oglasa (v levem oglu na koncu oglasa). S tem prihranite upravništvu mnogo nepotrebnega dela. Priporočila se — upravništvo.

Poskusite takoj in prepričali se bode, da ima miho »Gazela« take vrline, ki ga usposobljuje za nenadomestljivega pri vsakem varčnem in pametnem gospodinjstvu.

Za jesen in zimo došla velika izbira stofov za moške in ženske obleke, barhentov vseh vrst, hlačevine, koče, odeje, slavnice, nogavice, zimsko perilo, svilnati robci, dežniki. Prvovrstno blago je najcenejše, zato si nakupite zmiraj le najboljšo blago, katero dobite po zelo zmernih cenah v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Istotam se kupujejo jajca, maslo, zabelj, mast, suhe gobe ter vsi deželni pridelki, vedno po najboljših dnevnih cenah. 1108

Kako priti do denarja? Odgovor je prav enostaven: treba štediti. Štedi pa vsak, kdor dobro in pa kar je glavno, da ceno kupuje. To pa vsak doseže, kdor sukno, volno za ženske obleke in neveste, hlačevine, barhent, platno, klobuke, perilo itd. kupuje pri trvdki Franc Mastek v Mariboru na Glavnem trgu 16. Z enkratnim nakupom pa se vsak prepriča o res dobrem blagu in nizkih cenah.

Nabiralci gob morajo vedno stremeti za tem, da dosežejo za suhe gobe čim največji izkupiček, da se jim trud najboljše poplača. Razni prekupčevalci, ki švigajo od hiše do hiše, obljublajo navidez vsake cene za gobe, vendar pa se navadno hočejo pri tehtanju okoristiti. Priporočamo torej vsem, da se, predno prodajo suhe gobe, vedno prepričajo o najboljši ceni v trgovini Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer, kjer bo lahko vsak suhe gobe vedno po najvišji dnevni ceni prodal. To si je treba dobro zapomniti!

Podpisani Alojzij Brečko, Kuretno pri Laškem, sem v »Domovinu« z dne 4. t. m., št. 35, javno pozval Ivana Deželaka, tajnika SLS, da mi vrne dokumente, katere sem jaz njemu lansko leto odstopil, z zaganjem, da sem primoran iskati druga pota. Ker sem pa predmetne dokumente sem v pismu poleg prošnje oddal na pošto, je jasno, da ne morem od njega zahtevati dokumentov, priznavam, da sem mu storil krivico in se zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Alojzij Brečko, Kuretno pri Laškem.

Specijalist za ženske bolezni in porodništvo

DR. FRAN TOPLAK

se je vrnil in zopet redno ordinira: Maribor, Glavni trg št. 18, od 10. do 12. in od 14. do 16. ure.

Dopisi.

Črna v Meziški dolini. Zadnjo nedeljo, dne 20. t. m. je imel narodni poslanec dr. Andr. Gosar pri nas javen shod. Na tem shodu je poročal o sedanjem političnem položaju v Jugoslaviji in Sloveniji. Obsirneje se je bavil z raznimi davki, s posebnim ozirom na delavski in poselski davek. Kar se tiče politike SLS stranke, je naglašal s posebnim povdarkom, da je smer Slovencev popolnoma pravilna in da moramo vztrajati do končne zmage. Shod se je vršil na prostem in je bil povoljno obiskan. Na tem shodu so se sprejele sledeče resolucije: Resolucije sprejete na javnem shodu SLS v Črni, dne 20. t. m. 1925. I. Več let zaporedoma in zlasti zopet v tekočem letu imamo zlasti v naših krajih slabo letino. Dvakrat je že po višje ležečih legah zapadel sneg in žito poškovalo; nato je zopet dvakrat slana vse pomorila. To zadeva zlasti Koprivno in Javorjev. Neki Koprivec se je izrazil: »Bomo tudi letos imeli svoje kašte v Črni.« To dovolj pove. Davčna oblast se naj na to dejstvo oziroma v temu primerno odpiše prizadetim kmetom davke. II. Šolske počitnice na ljudskih šolah so bile v poprejšnjih letih v mescih septembru in oktobru, sedaj pa v mescih juliju in avgustu. Zborovalci zahtevajo, da so počitnice za ljudsko šolo določijo kakor so bile poprej, ker ravno v septembru in oktobru rabijo stariši otroke za potrebno jesensko pašo pri živini. III. Pri naših ura-

da se slovenščina vse premalo upošteva. Dopolnijo se tiskovine pisane v cirilici. Prosto ljudstvo cirilice ne zna čitati in še manj more razumeti. Zahtevamo, da se v vseh uradih slovenski jezik upošteva, kakor nam je zagotovljeno v ustavi. IV. Ponovno terjamo od vojaške oblasti, da naše mladeniče-vojake med vojaško službo pustijo doma v Sloveniji službovati ali vsaj v takih krajih Jugoslavije, kjer se ne nalezajo raznih bolezni. Radi tega ostanejo ravnokako dobri Jugoslovani — in še boljši — kakor če bi bili nezadovoljni v za nas nezdravi južni Srbiji in Makedoniji. V. Ravnokako hočemo, da se odpravi ostudni delavski davek, ki je vnebovpijoča krivica. Eksistenčni minimum naj bo tudi za delavca 20.000 dinarjev. Davčni uradi naj na položnicah natančno označijo, kakšne davke terjajo. Davčni uradniki naj tudi s strankami uljudno postopajo. Davkoplačevalec je človek ne pa žival! Davki morajo biti, toda pravični. Da bi pa Slovenija morala polovico več davkov plačati kakor jih je predpisanih, vzbujajo pri davkoplačevalcih ogorčenje in nezaupanje v davčne uradnike. VI. Državni — posebno davčni uradi se branijo sprejemati državni papirnat in kovani drobiž. Kam z njim? Zborovalci zahtevamo od gg. poslancev, da se zavzemajo za to, da državni uradi sprejemajo državni denar drobiž vsaj v plačilo davkov. Enake resolucije so se sprejele tudi na shodu, ki ga je imel omenjeni gospod poslanec isti dan v Mežici.

Zavrče. Dne 20. t. m. je priredil pri nas shod poslanec dr. Pivko. Poslušalcev je bilo v celem do 15 oseb. Demokratov je bilo 5 oseb, drugi so bile različnih strank. Vprašamo poštno ravnateljstvo, naj poizve, kdo je službo vršil, ko je selski pismonoša zastopal demokrate!

Ložno blizu Rogatica. Kljub slabemu vremenu, ki je nagajalo in nam delalo glavavice cela dva dneva pred blagoslovitvijo našega velikega zvana, smo isto vendar srečno izvršili dne 13. t. m., t. j. na nedeljo Marijinega imena. Prvo hvalo smo dolžni preč. g. kanoniku Caslu, ki je zvon blagoslovil ob asistenci domačega č. g. župnika, č. g. stoprškega župnika Sireca in križevskega kaplana č. g. Julija Vajda, ter potem v prelepem cerkvenem govoru o Marijinem imenu in novem zvonu vernike do solz ganil. Preč. g. kanonik rad prihitel na naše lepo Ložno ter se ne ustraši ne dežja, ne vetrov, ne daljne poti, ne strmega brega, ne polzganja po bregu navzdol. Zato ga upamo še večkrat videti pri naši romarski cerkvi. — Za ta zvon, ki tehtal 714 kg in s svojim močnim glasom prevladuje vse bregove tostran sivega Boča, so zopet darovali sledeči dobrotniki in častilci: Loženske Device: preč. g. đjakovski in levantinski konzistorijalni svetnik in nadžupnik Sv. Križa pri Slatini Franc Korošec že v drugič 110 din., gospa Terezija Ogrizec pri Sv. Križu 100 din., neimenovan iz Smarja 100 din., neimenovan iz Makol 100 din., Jera Ogrizec iz Kostivnice 250 kron, Jakob Fric iz Zetal (Kočice) 100 din., Martin Kropec nabral po makolski župniji 112 din. Za vse te blage dobrotnike, ki bi naj našli obilno posnemovalcev, se bosta služili še dve sv. maši v mesecu oktobru na Ložnem, pa tudi za tiste, ki še bodo kake večje zneske darovali ali poslali na župni urad Sv. Florijana na Boču. Na zahvalno nedeljo, t. j. zadnjo nedeljo v mesecu oktobru, pa upamo videti tudi vse tiste romarje, ki sedaj ob blagoslovitvi radi blatnih in mokrih potov niso mogli priti, pa bi bili radi priromali. Torej na obilno svidenje takrat, da se bomo dostojno poslovili od Loženske Matere božje do druge spomlad!

Kozje. V zadnjem »Kmetijskem listu« nekdo sanjari, da je v Kozjem neki boj med pristaši SLS samimi ter da obstojajo dve grupi SLS. Mi dveh grup ne poznamo ter moramo ugotoviti, da obstoja v tukajšnji krajevni organizaciji SLS najlepša edinstvo. Jasno je pa, da SLS nikjer ne računa z ljudmi, ki menjavajo svoje politično prepričanje tako kot samostojneži, kateri ste včeraj prisegali, da je Vaša politika, katero ste vodili, sveta, danes jo pa že prekinjate in narobe. Kdo naj neki zaupa stranki, katera za dosego svojih osebnih ciljev zataji svoj program in vse, kar je za dosego tega treba?

Gospodarstvo.

KAKO RAVNAMO Z NAMIZNIM GROZDJEM.

Gonilne sile za gospodarski napredek so izšle večidel od ljudi, ki so se nahajali v stiski za svoj vsakdanji kruh, kajti človek, ki je obložen z dobrotami tega sveta, je navadno brezbrisen in neproduktiven. V časih, ko so posamezne gospodarske panoge preživljale največje krize, je iznajdljiv človeški razum storil največ za njih napredek. Zato je tudi za vsako krizo sledil prav kmalu znaten napredek dotične panoge.

Od raznih kmetijskih panog pri nas je bilo vinogradništvo v zadnjih letih v največji zadregi. Se prav posebno letos, ko se obeta obilen vinski pridelek, bo treba vzeti svinčnik v roko in računati, po kateri ceni naj ga prodamo, da ne bomo utrpeli občutne gospodarske škode. Vpoštevajoč treznostno gibanje v skoro vseh naprednih državah, je umni vinogradnik začel misliti na to, kako bi spremenil način dosedanjega vinogradništva ter prideloval več namiznega grozdja. V nastopnih vrsticah slede kratka navodila o izbiri najprimernejših namiznih grozdnih vrst, o gojitvi, trganju, razpošiljanju in hranjenju namiznega grozdja.

Za prodajo grozdja prihajajo v prvi vrsti v poštev grozdnice vrste, ki rano dozorevajo, imajo dober okus in katerih jagode so obdane s čvrsto kožico, da lažje prenesejo transport in se gnolobi dobro upirajo. Za poznejši trg — po zimi in v pomladi — pa so pripravne tudi pozne grozdnice vrste, ki jih dičijo sicer svojstva, koja se zahtevajo od namiznega grozdja. Te vrste shranjujemo do uporabe v posebnih grozdnih hladilnicah.

Rane namizne grozdnice vrste so: rana magdalenka, rana malingovec, rumena svilenka, rana rdeča malvazija, rana burgundec, modra portugalka in Biser iz Csabe.

Namizne grozdnice vrste za zimsko in pomladno uporabo so: bela in rdeča zlahnina, muskatna zlahnina, rumeni, rdeči in modri muskat, beli kalabrezec, beli imperial, muskatni silvanec in modri tirolan.

Ako hočemo vzgojiti lepo namizno grozdje z debelimi jagodami, je potrebno, da jagode pred zornitvijo primerno razredčimo ali cizeliramo. To storimo v času, ko so dosegle debelost graha. Grozdja, ki imajo že po svoji naravi redke jagode, kakor imperial, seveda ne bomo cizelirali, pri gostojagodnem grozdju, kakor pri vseh vrstah muskatov, pri muskatnem silvanecu itd., pa bomo odstranili približno eno tretjino pregostih in drobnih jagod. Za izrezovanje jagod nam služijo nalašč za to pripravljene špičaste škarje.

Trganje namiznega grozdja se vrši najbolje zjutraj, ko je grozdje sveže, toda mokro ne sme biti. Pri tem poslu moramo paziti, da ne obrisemo tanke voščene odeje, ki pokriva jagode, ker bi to kvarilo zunanost grozdja in bi zmanjševalo njega stanovitnost. Potrgano grozdje odnašamo iz vinograda v navadnih košarah, ki naj se oblagajo s trsnim listjem.

Za razpošiljanje grozdja vzamemo posebne košare ali zaboje, ki vsebujejo 5—10 kg netto. Košare obložimo najbolje s trsnim listjem, zaboj pa še ob straneh z ovojnim papirjem. Pri vlaganju se grozdje skrbno pregleda ter se gnoloba in nerazvito jagode s škarjami izreže. Vsak posamezen grozd je zaviti v posebni papir. Vlagamo tako, da izrabimo tudi najmanjše prostore zaboja ali košarice. Dobro storimo, ako posodo med napolnjevanjem večkrat potresemo. S tem dosežemo, da se grozdje bolj vleže in na potu ne poškoduje. Na vsak način pa moramo gledati na to, da košare ali zaboje napolnimo do vrha in grozdje s pokrovom nekoliko stisnemo. Nato se pokrov v vrhico prišije na košaro, odnosno zaboj zabije z žrebli.

Prav dobro se izplačajo stroški in trud, če grozdje shranjujemo za zimo in preko zime, četudi nam pri tem hranjenju kljub največji pažnji obilo grozdja segnje in pride v zgubo. Po svežem grozdju nastane živahno povpraševanje šele takrat, ko ga ni več zunaj v naravi, t. j. po zimi in v zgodnji pomladi.

Na Francoskem in tudi v okolici Smedereva (Srbija) hranjujejo grozdje v posebnih prostorih, ki morajo biti zračni in primerno temperirani. Temperatura pri 3—4°C je najugodnejša. Čim več je v prostorih suhega zraka, tem boljše se ohrani grozdje. V prostore se postavijo stojala iz lat, na katere so pritrjeni železni obročki, ki služijo za vlaganje steklenih posodic, v razdalji 15 cm. Te posodice imajo obliko priznanega stožca ter vsebujejo 3 dl. Napolnijo se do približno $\frac{3}{4}$ z vodo. Da se prepreči gnoloba in plesen, se pridene vodi nekaj soli in zdrobljenega lesnega oglja. Vodo je menjati vsakih 6—8 dni. Grozdje, katerega hočemo hranjevati na ta način, moramo porezati z rožjem vred raz trsa in sicer tako, da pustimo vsakemu grozdju 2—3 dm dolgo rožgo. Rožgo postavljamo v posodice, da se grozdje ne dotika drug drugega. Polagoma transpirira iz grozdja voda, ki pa se nadomešča z vodo iz posodic po rožgine mleku, vsled česar ostane grozdje vedno sveže. Ob priliki menjavanja vode moramo grozdje pregledati ter gnile ali nagnite jagode odstraniti.

Prevlažen zrak v shrambi moremo osušiti z apnenim kloridom. V ta namen vzamemo leseno mizico, katere plošča je nekoliko nagnjena. Na to ploščo položimo apneni klorid, ki začne takoj sesati iz zraka preobilno vlago. Ko se je nasitil z vodo, postane tekoč in kaplja v podstavljeno posodo. Tekoči apneni klorid se da potem izhlapevanje zopet zgostiti, da postane trd, nakar se more uporabiti vnovič za odvajanje vlage. Delovanje raznih škodljivih glivic — plesni in gnolobe — preprečimo z zveplanjem celega prostora.

Prodeja grozdja je mnogo rentabilnejša od prodaje vinskega mošta, kar posnamemo iz sledečega računa, ki je sestavljen po današnjih povprečnih cenah:

1400 kg grozdja daje 1000 litrov vinskega mošta po 5 dinarjev, je 5000 dinarjev; 1400 kg grozdja nepredelanega za prodajo v jeseni po 5 dinarjev, je 7000 din.; 1400 kg grozdja nepredelanega za prodajo v pomladi po odbitku 450 kg grozdja, ki je prišlo v zgubo in stroškov hranjenja po 500 dinarjev, ostane 950 kg po 10 din. manj 5000 dinarjev, je 9000 dinarjev.

Končno besedo o tem naj imajo veččaki, katerih izkušnje v tem pogledu so dovedle morebiti do drugačnih rezultatov. Vsekakor se s prodajo grozdja odpira pred nami nov svet, ki nam kaže pota, po katerih moremo z velikim pridom vnoviči naše vinarke proizvode ter s tem koristiti sebi in splošnemu napredku.

Vekoslav Stampar.

Iz vinarke in sadjarske šole v Mariboru. Ta sedaj 53 let stari zavod se je nedavno pretvoril v srednjo vinaro in sadjarsko šolo; poleg te je še tudi enoletna vinarica in sadjarska šola z internatom. Za obe šoli se je prijaviло dovoljno število zanimancev za vstop. Rok za vlaganje prošnje pri srednji šoli je že potekel, pri enoletni šoli pa potече dne 1. oktobra t. l. Začetek šolskega leta za drugoletnike bivše dvoletne vinarke in sadjarske šole je bil dne 15. septembra; v srednji vinarici in sadjarski šoli prične novo šolsko leto dne 1. oktobra, v enoletni pa dne 15. oktobra namesto začetkom novembra, kakor je bilo prvotno razglašeno. Vsak zanimanec (prosilec) bo o tem še posebej obveščen. G. minister kmetijskiva je določil mesečno oskrbnino na 400 dinarjev (do sedaj 75 dinarjev) za vse privatne gojence v internatu, to so namreč tisti učenci-novinci enoletne šole, ki morajo plačevati vso oskrbnino, odnosno je ne morejo biti oproščeni in še niso bili v kmet. šoli. Novinci siromašnih staršev, kateri dobijo prosta mesta v zavodu kot državni gojenci (štipendisti), bodo tudi

posebej obveščeni o tem. Vodstvo reorganiziranih kmetijskih šol se je opet poverilo direktorju Andreju Zmavcu, dosedanjemu ravnatelju dvoletne vinarke in sadjarske šole v Mariboru. Profesor Josip Priol odpotuje te dni na Holandsko v svrhu študija ameriškega načina sortiranja in vkladanja sadja i. dr.

Kmetijsko-gospodinjstvo tečaj v Beltincih. Pri sestrah križarkah v Beltincih (Prekmurje) se vrši še pred novim letom desettedenski gospodinjstvo tečaj, na katerem se naša kmečka dekleta lahko v kratkem času strokovno izvezbajo v najnujnejših gospodinjstvih poslih, kakor kuhanju, šivanju, ženskih ročnih delih in drugih za gospodinjstvo sploh najpotrebnejših kmečkih opravilih. Ker je še nekaj mest prostih, se vabijo osobito dekleta iz bližnje Stajerske, iz Murskega polja, da se čimprej zglasijo pri križarskih sestrah v Beltincih, kjer zvejo natančneje pogoje.

Mariborski trg dne 19. septembra 1925. Lepo jesensko vreme je privabilo ta dan mnogo kmetov na trg, ki so pripeljali 45 s krompirjem, zeljem in čebulo itd. in 15 s sadjem naloženih vozov v mesto, pa tudi slaninarjev je bilo 33, ki so prodajali svinjino po 20 do 30 din., slanino po 25 do 30 din. in drob po 15 do 20 kg; domači mesarji pa so prodajali govedino po 10 do 17.50 din., teletino po 15 do 20 din. in svinjino po 17.50 do 20 din., klobase po 20 do 35 din., prekajeno meso po 35 do 40 din., gnjat po 45 do 50 din., drob po 8 do 15 din. kg. — Perutnine je bilo pa komaj okoli 400 komadov. Cene, ki so vsled tega poskočile, so bile: piščancem 20 do 30 din., večjim 30 do 100 din. par, kokošem 35 do 65 din., racam, gossem, puranom mladim in starim 35 do 120 din., domačim zajcem 10 do 50 din., grlicam 35 do 40 din. komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje cvetlice; Cene so bile krompirju 4 do 5.25 din. mernik (7½ kg), oziroma 1.25 do 1.75 din. za kg, solati 1 do 3 din. kg, glavni solati 0.25 do 1.50 din., ohrovtu in ohrovtovi repi 0.50 do 1.50 din., zeljnatim glavam 1 do 3 din., karfiolu 1 do 7 din., kumarcam 0.50 do 2 din., buči 1 do 3 din. komad, stročjemu fižolu 4 do 5 din., paradižnikom 1.50 do 2 din., kislji repi 3 din., kislemu zelju 4 din. kg, luščenemu fižolu 1.25 do 3 din. liter; jajcam 1.50 do 1.75 din. komad, trapistovskemu siru 25 din., ovčjemu siru 20 din. kg, mleku 3 do 3.50 din., maslinemu olju 33 do 55 din., bučnemu olju 24 do 32 din. liter, smetani 12 do 14 din. liter, maslu 44 do 48 din., kuhanemu maslu 50 do 55 din. kg, jabolkom 3 do 7 din., hruškam 3 do 8 din., slivam 3 do 10 din., češpljam 3 do 5 din. (kmetje so prodajali češplje po 5 do 6 komadov za 25 para, tedaj 60 do 72 komadov za 1 kg, med tem ko jih je na kg samo 54 do 56 komadov), breskvam 6 do 10 din., grozdju 7 do 10 din. kg, limonam 0.75 do 1.50 din. komad, melonam 3 do 15 din. komad. Cvetlicam 0.50 do 6 din., z lonci vred 15 do 50 din. komad. Lončena in lesena roba 0.50 do 1.75 din. komad, brezove metle 2 do 5 din. komad, leseni ročni vozčki 100 do 200 din. komad.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na sejem dne 22. septembra 1925 se je prignalo: 16 konj, 10 bikov, 145 volov, 395 krav in 11 telet, skupaj 577 glav. Povprečne cene za različne živalske cene so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže od 8.75 do 9.50 din., poldebeli voli od 7.50 do 8.25 din., plemenski voli od 7 do 7.50 din., bikji za klanje od 6.25 do 8.50 din., glavne krave debele od 7.50 do 9.50 din., plemenske krave od 5 do 7 din., krave za klobasarje od 3.75 do 4.75 din., molzne krave od 8 do 9 din., breje krave od 8 do 9 din., mlada živina od 6.75 do 10.50 din. Prodalo se je 358 glav, od teh 26 v Italijo, 58 v Nem. Avstrijo.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso od 10 do 19 din., telečje meso od 12.50 do 19 din., svinjsko meso sveže od 12.50 do 25 din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 55—56 din., francoski frank 2.60 din., italijanska lira 2.29 din., čehoslovaška krona 1.65 din., angleški funt 270 din., avstrijski šiling 7.80 din., švicarski frank 10.80 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 9.21 centimov.

Cirilova tiskarna v Mariboru je dozda založila in izdala sledeče zvezke »Cirilove knjižnice«: 2. zvezek: dr. Lenard: Jugoslovanski Piemont. 7 D. 3. zvezek: dr. Lenard: Slovenska žena v dobi narodnega prepoda 10 D. 4. zvezek: Moj stric in moj župnik. Povest. 4 D. 5. zvezek: Melville: Gladiatorji. Roman. I. del 8 D. 6. zvezek: Melville: Gladiatorji II. del 10 D. 7. zvezek: Wells: Zgodba o nevidnem človeku. 7 D. 8. zvezek: Orczy Dušica. Roman. I. del 16 D. 9. zvezek: Conan Doyle: V libijski puščavi. Roman. 12 D. 10. zvezek: Bennett: Živ pokopan. Povest. 8 D. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialista (Od socialista do duhovnika). 16 D. 13. zvezek: E. Lešnik: Sumi, šumi Drava. Črtice iz mariborske zgodovine. 5 D. 14. zvezek: Ljubša: Slovénke gorice 7 D.

HA-HA-HA

ne boš strgal, ne, imam močno obleko, ker sem kupil sukno v veletrgovini R. STERMEČKI v Celju šte. 24 katera razpošilja trpežno sukno m D 71—, močen ševlot m D 78—, fini kangarn m D 90—. Ilustrovani cenik z 1000 slikami se pošlje vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kangarna in razne manufakturne robe pa samo za 3 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila brez D 500— pošta, prosto, Trgovci engros cene

